

Ако за Неруда се казва, че е ръководил общественото мнение в Чехия, то Чех е избраник, който умее в минути на народна скръб, когато всички е обхванало отчаяние, да каже на своя народ слова на облекчение и избава. За този рядак и верен на своето убеждение човек може да се каже; той превъзмогна и облагороди хиляди хора и никого не напъти в крив друм. Неговата смърт е била народен траур и е погребан с кралски почести.

Ярослав Вржхлицки (р. 1853 г.) От списанията основани през времето, когато е преобладавало стремлението към разпространението на просвета, през седемдесетях години, едно от най-значителните е „Lumír“, тъй като около него се групира кръжока поети, от които произлиза най-знаменития чехски поет—Ярослав Вржхлицки. Сжщинското му име е Емил Фрида. Той се е родил на 17 февруари 1853 год. Фрида е следвал в няколко чехски гимназии, после постъпва в семинария, след което се заема с изучаването на философия. Става възпитател на Граф Монтекукол, прекарва година в Италия. Пребиването му в тази класическа страна упражнява силно влияние върху чистата и ясна душа на поета; старите богове тук оживяват за него и дълбоко засядат в душата му впечатленията от творенията на изкуствата; тук той е сторил основателно познанство с средновековната и новата италианска литература и изкуство и дълбоко разбиране вобща на романските литератури. За журнал се в Чехия той става ней-знаменития член на кръжока „Люмир“.

Вржхлицки се проявява като най-плодовит и всемирно лирически и епически поет на времето си. Неговата поезия незнаяе граници, духът му обхваща целата човешка история. Той възсждава: първоначалния хаос, изживява адските мъки с ангелите, скита се по равнините на Индия, за да познае будийската мъдрост, през розовите градини на Персия се възвръща в стария античен мир, с неговите богове и класическо изкуство, най-сетне се поглъща в тайните и мрака на миналото на Чехия. Целата епопея на човечеството с Христа е възпета в неговата поезия, не сж забравени древните лесове и южните палмови гори; прекрасните лесове и долини на Чехия живеят с всичкия си чар на своята красота пред неговия поглед.

Той, вглъбен в някаква приказна северна сага, ту плаче и се смее с овчарите, ту ни пренася в времената на Трабадурите, оживотворява Сйда и Роланда, ту възпроизвежда мисли и бленове на най-великите поети от всичките литератури, обхваща всичките отрасли на живота, всичко постига и всичко оправдава сжс своите хуманни чувства. Неговата богата, игрива фантазия прониква навсжде и всичко позлатява с своята възлшебна светлина, като събира най-дивните лъчи в фокуса на любовта към жената. В неговата младост любовта